

Tohmajärven kunta

Tohmajärven tulevaisuuskysely

FCG 26.8.2025

- Tohmajärven tulevaisuuskysely toteutettiin elokuussa 2025.
- Kyselyyn vastasi 222 henkilöä.
 - Eniten vastauksia tuli työssäkäyviltä ja eläkeläisiltä.
 - Nuoremmilta vastauksia saatiin melko vähän.
 - Vastaajista 80 % oli kunnan vakituksia asukkaita.

Vastaajat		n
Kaikki		222
Toimi	Koululainen/opiskelija	9
	Työssä oleva	116
	Yrittäjä	24
	Eläkeläinen	48
	Kunnan työntekijä	20
	Luottamushenkilö	6
	Muu	18
Suhde kuntaan	Asun vakituisesti	176
	Olen vapaa-ajan asukas	28
	Käyn töissä kunnan alueella, mutta asun muualla	15
Ikä	Alle 18 vuotta	4
	19-30 vuotta	13
	31-40 vuotta	33
	41-50 vuotta	57
	51-65 vuotta	68
	yli 65 vuotta	44

- Tohmajärveläisille tulevaisuudessa tärkeää on edistää kunnan työllisyyttä sekä panostaa perheiden hyvinvointiin.

- Luonnonläheisyys nähdään Tohmajärven keskeisenä vahvuutena sivistyspalveluiden lisäksi. Olennaisia heikkouksia ovat työmahdollisuudet ja negatiivinen väestökehitys.

- Tohmajärven luontoa halutaan hyödyntää matkailun kehittämiseen. Monet odottelevat itärajan avautumista ja uutta kasvua.

- Tohmajärveläiset haluavat myönteisempää ja houkuttelevampaa ilmapiiriä uuden yritystoiminnan edistämiseksi.

- Tohmajärven sivistyspalvelut saavat kiitosta. Tärkeimpiä kuntapalveluita ovat peruskoulu, liikuntapalvelut ja varhaiskasvatus.

- Vajaa puolet tohmajärveläisistä kokee demokratian ja osallisuuden tilan kunnassa hyväksi.

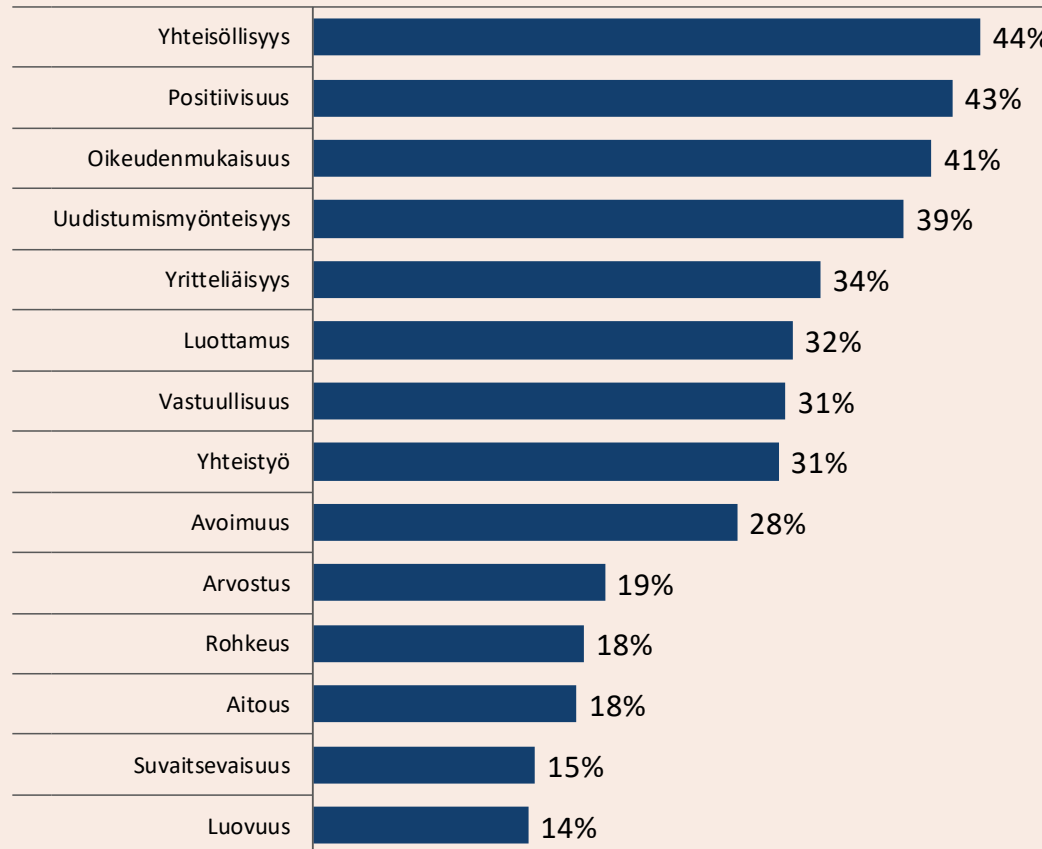

- Kaikkien vastaajien kesken tärkeimmäksi arvoksi nousi *yhteisöllisyys*.
- Myös *positiivisuus* ja *oikeudenmukaisuus* sekä *uudistumismyönteisyys* koettiin tärkeiksi arvoiksi.

Mitkä ovat mielestäsi Tohmajärven tärkeimmät arvot, joiden tulisi ohjata kunnan palveluita ja toiminnan kehittämistä? (n=216)

Kaikki vastaajat (n=216)

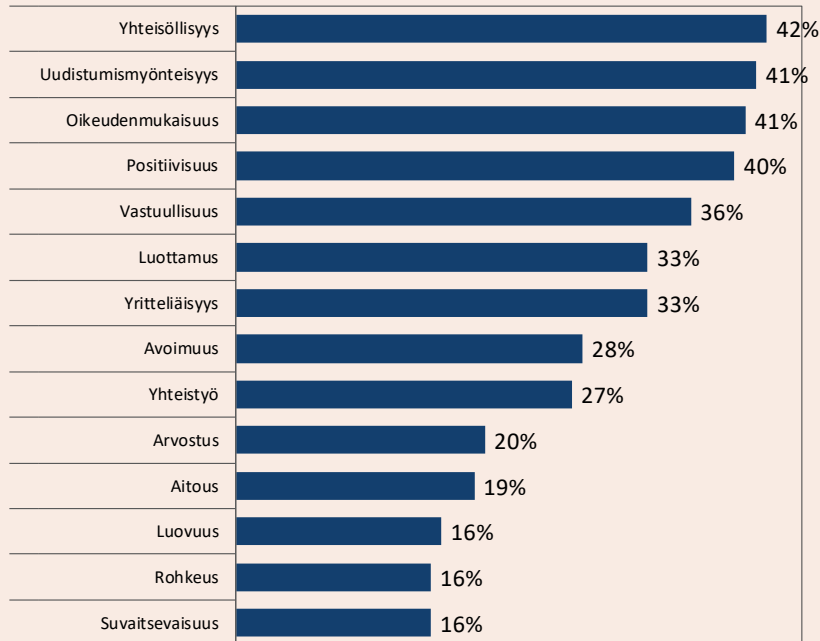
Osuus vastaajista

Työssä olevilla korostuu yhteisöllisyys, eläkeläisillä positiivisuus. Yrittäjät arvostavat yritteliäisyyttä.

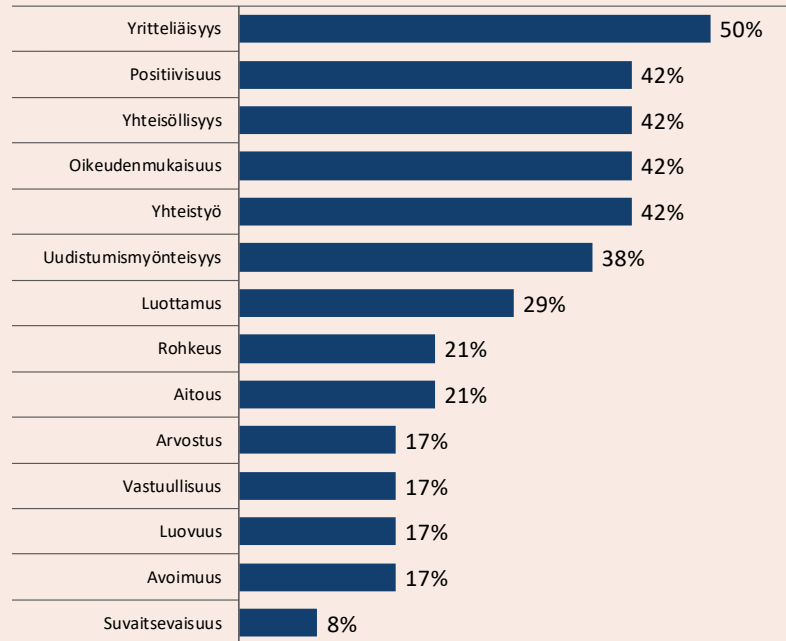
Työssä oleva (n=116)

Osuus vastaajista

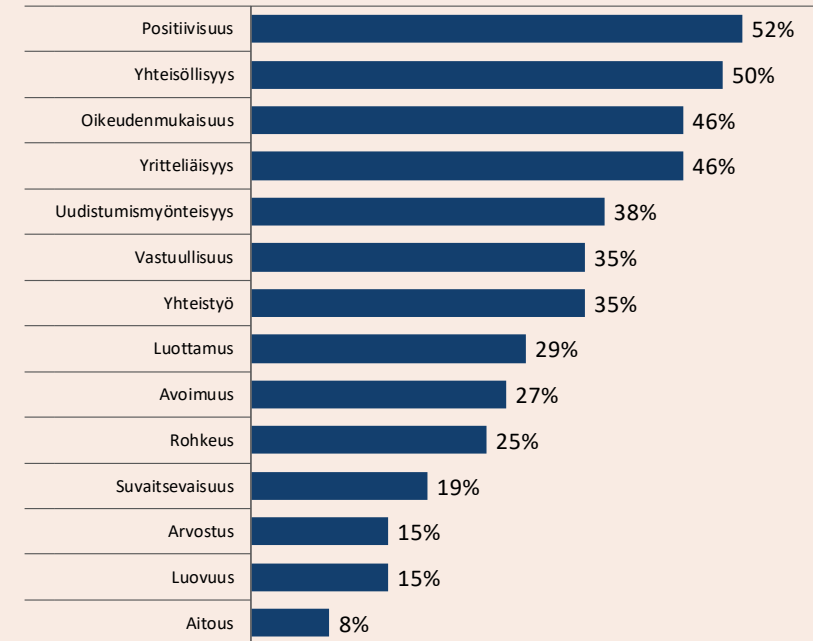
Yrittäjä (n=24)

Osuus vastaajista

Eläkeläinen (n=48)

Osuus vastaajista

Mitkä ovat mielestäsi Tohmajärven vahvuudet?

Tohmajärvi FCG.
tolokku ja toimelias

Mitkä ovat Tohmajärven mahdollisuudet?

Nostettu 10 yleisintä teemaa

Matkailun kehittäminen / Luontomatkailu

- "Matkailun korostaminen. Ehkä ainoa mahdollisuus tällä hetkellä."
- "Luonto on suuri vetovoimatekijä tulevaisuudessa, kunhan sitä vain osattaisiin arvostaa ja tuoda esille"
- "Hyvät mahdollisuudet kesäasukkaiden lisäämiselle, luontomatkailulle, maatilamatkailulle"

Rajan avautuminen

- "Itärajan avautuminen - vie jopa 2030-luvulle, mutta tuo uuden kasvun"
- "Rajan aukeaminen."
- "Jos raja aukeaa"

Yrittäjyyden / yritystoiminnan tukeminen ja työpaikat

- "Lisää yrityksiä joilla saataisiin palkattua ihmisiä töihin"
- "Yrittäjyyden tukeminen esim. edullisia tiloja tarjoamalla."
- "Uudet työpaikat"

Uusien asukkaiden / perheiden houkuttelevuus

- "Tarjota edullista asumista etätöitä tekeville ja näin tuoda nuoria osaajia kuntaan"
- "Hyvä paikka lapsiperheille pienten koulujen takia"
- "Nostaa yhteisöllisyys ja pienen paikkakunnan edut uudelle tasolle ja houkutella näin vakituksia asukkaita."

Edullinen asuminen / sijainti

- "Edulliset asumiskustannukset olisivat kova houkutin etätöskentelevälle"
- "Tohmajärvi tarjoaa rauhallista ja edullista asumista, muuallakin kuin Tikkalassa."
- "Hyvä sijainti"

Etätömahdollisuudet

- "Jos etäyhteydet paranevat, voi toimia hyvänä paikkana tehdä etätöitä."
- "Netti kuntoon syrjäkylille niin ihmiset voisi tehdä etätöitä kotoaan käsin"
- "Kasvu ja etätömahdollisuudet: esim. maaseudun rauhaa kaipaaville etätötekijöille"

Kuntayhteistyö (erityisesti Joensuun ja Kiteen kanssa)

- "Yhteistyö naapurikuntien kanssa: Etenkin Joensuun ja Kiteen kaupunkien kanssa vielä enemmän tiivistä yhteistyötä"
- "Yhteistyö on voimaa nimenomaan vahvemman ja elinvoimaisemman Keski-Karjalan rakentamiseksi"
- "Yhteistyö kiteen kanssa"

Luonnon hyödyntäminen ja arvostus

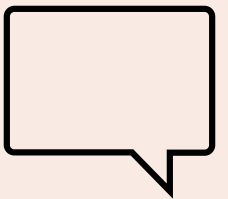
- "Luonnonvarojen ja puhtaiden elintarvikkeiden jatkojalostaminen (tätä kautta lisää tuloja ja työpaikkoja)"
- "Luonto- ja elämyspalvelut"
- "Markkinoida luontoarvoilla"

Palveluiden säilyttäminen ja kehittäminen

- "Palveluiden pysyminen alueella ja niiden parantaminen"
- "Ylläpitää hyvät peruspalvelut jatkossakin"
- "Ei viedä viimeisiäkin palveluita keskustan ulkopuolella asuville"

Tikkalan/Onkamon alueen kehittäminen

- "Satsataan Tikkala/Onkamo akseliin, sijainniltaan parempi ajatellen Joensuuta ja Etelä-Suomea"
- "Tikkalan yritysalueen laajentaminen"
- "Tikkala-Onkamon brändääminen vahvemmin Joensuun työssäkäyntialueeksi"

Nostettu 10 yleisintä teemaa

Luonto / Kaunis luonto

- "Kaunis ja puhdas luonto."
- "Luonto, hiljaisuus."
- "Erikoinen luonto, esim. lehdot. Ruuhka-Suomessa stressin keskellä ajattelen vaikka luontopolkuja ja rauhoitun"

Rauha / Rauhallisuus / Hiljaisuus

- "Rauhallinen asuinympäristö. Ei rikollisuutta eikä häiriökäyttäytymistä kaupunkien tyyliin."
- "Oma rauha ja hiljaisuus."
- "Luonto ja rauha"

Ihmiset / Yhteisöllisyys / Avuliaisuus

- "Avuliaat ihmiset, yhteisöllisyys."
- "Ihmiset, jotka lähtee helposti mukaan kivoihin juttuihin. Ns. talkoohenkisyys."
- "Parasta täällä on ihmiset, ovat avuliaita ja iloisia"

Liikuntamahdollisuudet / liikuntapaikat

- "Ehdottomasti liikuntapaikkojen lisääntyminen viimevuosien aikana."
- "Kaunis luonto ja nykyaikaiset ja huolletut liikuntapaikat."
- "Liikunta paikat. Ei kaipaa perusteluita."

Koulu / Tikkalan koulu

- "Koulu. Se on pääsyy miksi täällä asutaan. Ilman Tikkalan ala-astetta emme olisi ostaneet kotia."
- "Uusi koulu, ei tarvitse lasten oireilla huonosta sisäilmasta"
- "Järkevän matkan päässä Joensuuta sijaitseva rauhallinen kyläkoulu."

Turvallisuus

- ""Turvallisuus. Ei tarvitse pelätä esim. rikollisuutta."
- "Tuttu ja turvallinen, luonnon läheisyys ja rauhallisuus"
- "Lasten kasvatus normaalissa ympäristössä ns. lintukoto"

Asumisen edullisuus / väljyys

- "Edulliset asunnot."
- "Mahdollisuus ekologiseen ja "väljään" asumiseen"
- "Kaunis luonto, puhtaat järvet, väljyyttä asumisessa"

Peruspalvelut

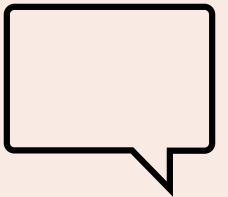
- "Hieno paikka asua. Peruspalvelut löytyy (vielä)."
- "Pieni koko, rauhallisuus, toimivat peruspalvelut"
- "Tarpeelliset palvelut löytyy, viihtyisyys."

Sijainti / Joensuun läheisyys

- "Sijainti lähellä Joensuuta ja 6 tietä"
- "Minulle liikenneyhteydet kaupunkeihin ja valtatie 6 läheisyys tekevät sijainnista varsin keskeisen"
- "Luonto, ihmiset, Joensuun läheisyys"

Pienen kunnan etu (kokemus, tunnelma, joustavuus)

- "Pienen kunnan yhteisöllinen tunnelma. Ihmiset aina hymyssä suin 😊"
- "Pieni paikkakunta. Tykkään että taajamassakin asuvilla on omalla pihalla tilaa olla ja elää"
- "Kauniit maisemat, rauhallinen ympäristö, sopivan pieni koko, joustava toimintakulttuuri."

- Kaikkien vastaajien kesken tärkeimmäksi asiaksi nousi *työllistymismahdollisuuksien edistäminen*.
- Myös *nuorten hyvinvointiin ja perheiden tukemiseen* liittyvät seikat koettiin tärkeiksi asioiksi.
- Uusien asukkaiden houkuttelu oli myös tärkeä asia kaikkien vastaajien kesken.

Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät asiat, joita pitää edistää Tohmajärvellä?
(n=216)

Kaikki vastaajat (n=216)

Osuus vastaajista

Työssäkäyvät edistäisivät ennen kaikkea työllistymismahdollisuuksia, yrittäjät kunnan mainetta. Eläkeläiset houkuttelisivat uusia asukkaita.

Millä keinoilla uusia asukkaita Tohmajärvelle?

Nostettu 10 yleisintä teemaa

Työpaikkojen luominen / yritysten houkuttelu

- "Asukkaita tulee jos on työpaikkoja. Pitäisi saada työllistäviä yrityksiä mikä ei tietysti ole helppoa."
- "Työpaikat lienevät iso syy sille, miksi porukka muuttaa pois, eli yrityksiä pitäisi saada lisää."
- "Vain työpaikat ovat varma, mutta valitettavasti vaikeasti saavutettavissa oleva keino."

Asumisen edullisuus / tontit / asunnot

- "Antamalla rohkeita "porkkanoita" paikkakunnalle pysyvästi muuttaville."
- "🏠 Asuminen: Tarjotaan edullisia tai ilmaisia tontteja, valmiita vuokra-asuntoja sekä muuttobonuksia uusille tulijoille."
- "Markkinoida kuntaa edullisena ja turvallisena asuinpaikkakuntana."

Palveluiden parantaminen ja säilyttäminen

- "Enemmän palveluita Tohmajärvelle. Oma terveydenhoito takaisin."
- "Palveluiden pysyminen alueella ja niiden kehittäminen."
- "Pitämällä koulut ja peruspalvelut läsnä"

Markkinointi ja imagon parantaminen

- "Imagon freesaus ja viestinnän kehittäminen. Markkinoinnin kirkastaminen."
- "Hyvällä strategialla, raikkaalla hengellä hyvinvoinnin edistäjänä; mielikuva kuntoon"
- "📣 Markkinointi: Somekampanja esim. "Tule takaisin Tohmajärvelle", mukana muuttajien tarinoita"

Liikenneyhteyksien parantaminen

- "Hyvät kulkuyhteydet Joensuuhun ja Kiteelle... Onkamon juna-aseman uudelleen käyttöönotto olisi ihan mahtavaa."
- "Toimivat nettiyhteydet."
- "💻 Etätö: Hyödynnetään valokuitua ja perustetaan yhteisöllinen etätötila"

Lapsiperheiden ja nuorten houkuttelu

- "Lapsiperheisiin ja niiden palveluihin keskittymällä."
- "👨👩👧👦 Palvelut: Hyvät koulut, päiväkodit ja harrastusmahdollisuudet + muuttajille oma yhteyshenkilö."
- "Uskon, että lapsiperheisiin ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin panostaminen kantaa hedelmää pitkässä juoksussa."

Tikkalan/Onkamon alueen kehittäminen

- "Tikkala- Onkamo alueesta on saatava kaikilla mittareilla parempi paikka asua mitä Joensuun syrjäkylät ja sitä tulee markkinoida todella paljon isolla rahalla."
- "Kehittämällä Tikkala/Onkamo akselia."
- "Itse puntaroimme vahvasti kakkosasunnon rakentamista Tikkalaan. Vaakakupissa luontoarvot, vesi, rauha, meluttomuus."

Yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden vahvistaminen

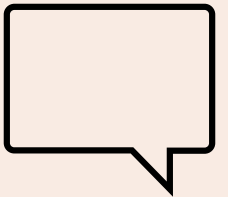
- "🌳 Ympäristö ja viihtyvyys: Keskustan ja puistojen kunnostus, istutuksia, valaistusta ja viihtyisiä oleskelupaikkoja"
- "Pienen kunnan yhteisöllinen tunnelma. Ihmiset aina hymyssä suin 😊" (viittaus aiempaan)
- "Positiivisella puheella! Että kuntalaiset vaihtaisivat valitusvirret myönteisemmiksi, keuhisivat ja kiittäisivät"

Paluumuuttajien houkuttelu

- "Eläkkeelle siirtyessä moni haluaa palata kotiseudulleen - täsmämainonta"
- "Paluumuuttajat eli eläkeläiset tulevat, mikäli ikäihmisille säilyy palvelut ja aktiviteetit."
- "Houkuttelemalla paluumuuttajia"

Verotuksen alentaminen

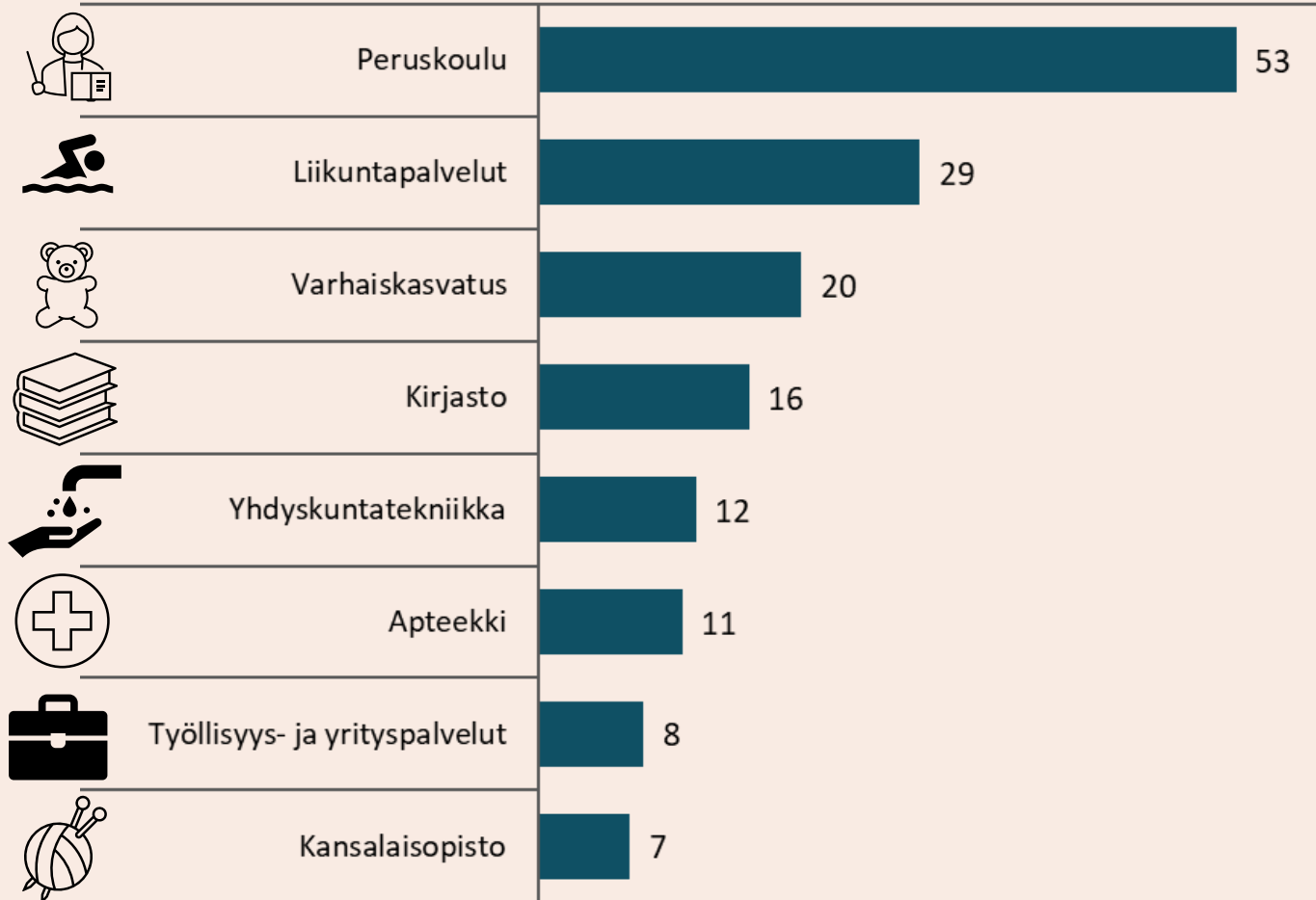
- "Kilpailukykyinen verotus ja ikäihmisten palvelut kuntoon."
- "Veroprosentti pitää pitää maltillisena mikäli mahdollista."
- "Veroäyri alemmaksi"

Tärkeimmät palvelut

Nostettu 8 yleisintä palvelua

Mainintojen määrä

- Kaikkien vastaajien kesken tärkeimmäksi keinoksi nousi *myönteinen ja houkutteleva ilmapiiri*.
- Myös *sujuvat liikenneyhteydet* olivat monelle olennainen keino.
- Alle 10 % osuuden saaneita vaihtoehtoja ei ole esitetty graafissa.

Millä keinoilla edistetään mielestäsi parhaiten kunnan yrittäjyyttä ja elinvoimaa? (n=214)

Myönteinen ilmapiiri korostuu kaikissa vastaajaryhmissä. Lisäksi yrittäjät toivovat yrityspalveluita yrittäjyyden alkuvaiheisiin.

Työssä oleva (n=116)

Osuus vastaajista

Yrittäjä (n=24)

Osuus vastaajista

Eläkeläinen (n=48)

Osuus vastaajista

Nostettu 10 yleisintä teemaa

Edulliset tontit ja toimitilat

- "🏢 Edulliset tontit ja toimitilat"
- "Edulliset toimintatilat"
- "Edullisia tontteja ja toimitiloja uusille yrityksille."

Nopeat ja selkeät lupaprosessit / byrokratian vähentäminen

- "💛 Nopeat luvat & selkeä yhteyshenkilö"
- "Helppo lupaprosessi, kaavat valmiina. Helppo tulla ja jäädä."
- "Lupa-asioissa ripeää toimintaa."

Aktiivinen markkinointi ja viestintä

- "📣 Näytetään menestystarinat"
- "Markkinointi."
- "Kertomalla ja mainostamalla kuntaa. Alueet ja toimitilat valmiina."

Rahoitus- ja alkutuki

- "🇪🇺 Tuki alkuun (kunnan tai EU/Leader)"
- "Rahallinen tuki"
- "Auttamalla tilojen hankinnassa, ja nopeita päätöksiä."

Yrittäjämyönteinen asenne ja palveluhenkinen kunta

- "Aidosti yrittäjä myönteinen, rohkea, päätöksenteko ilmapää."
- "Tarvitaan aidosti asiasta innostunutta virkamiestä hoitamaan yhteydenpitoa kunnan ja yritysten välillä."
- "Tasapuolisuus, kateus pois ja tilalle kannustus ja eteenpäin vieminen."

Hyvät liikenneyhteydet ja infrastruktuuri

- "🌐 Hyvä sijainti ja logistiikka"
- "Kehittämällä infrastruktuuria yrityksille sopivaksi esim. Tontteja valtateiden, sähkölinjojen ja rautatien varrella"
- "Toimivat verkkoyhteydet."

Yhteistyö ja verkostoituminen

- "💡 Yhteistyö koulun, kunnan ja yrittäjien kesken"
- "Verkostoituminen"
- "Toimimalla yhteistyössä jo olemassa olevien yritysten kanssa, kunta antaa positiivista ja yrittäjämyönteistä kuvaa ulkomailmaan."

Kohdennettu yrityshaku / strateginen lähestyminen

- "Kohdennetulla vaikuttamisella, lähestymällä niitä yrityksiä jotka ovat kehityksen taite kohdassa"
- "Kohdennettua yrityshankintaa (kaikkea ei kannata yrittää tavoitella, vaan keskittyä meille olennaisiin)"
- "Tuomalla esiin kunnan vahvuuksia, jotka kiinnostavat niihin kytkeytyvää yritystoimintaa."

Nykyisten yritysten tukeminen

- "Ensin asukkaat käyttämään jo olemassa olevia yrityksiä"
- "Jos nyt edes tuettaisiin jo olevia yrityksiä"
- "Liiketilojen vuokrien järjeistämällä"

Luonnonvarojen ja sijainnin hyödyntäminen

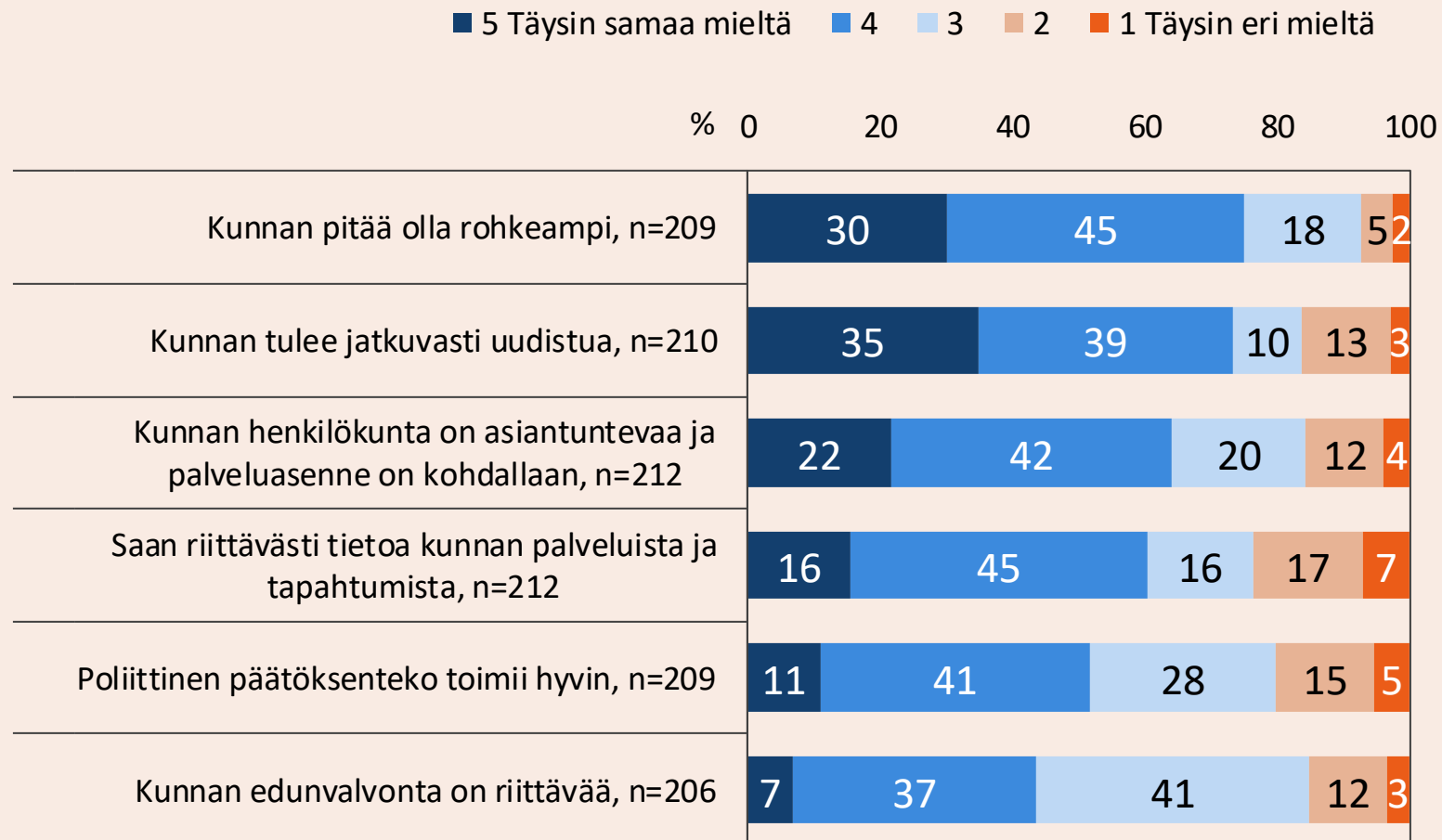
- "Rajaseudun vetovoimaa lisäämällä."
- "Kuntaankin mahtuisi pelloille ja kukkuloille aurinkopaneeleita."
- "Kohdennettua yrityshankintaa, esim. luonnontuotealan parempi hyödyntäminen."

- Kaikkien vastaajien kesken **eniten samaa mieltä** oltiin väitteen ”*Kunnan pitää olla rohkeampi*” kanssa.
- Noin kolme neljästä on samaa mieltä väitteen ”*Kunnan tulee jatkuvasti uudistua*” kanssa.
- Yli 60 % katsoo kunnan henkilöstön palvelevan kuntalaisia hyvin.
- 52 % katsoo kunnan poliittisen päätöksenteon toimivan hyvin.

Mitä mieltä olet seuraavista kunnan johtamiseen liittyvistä väittämistä?

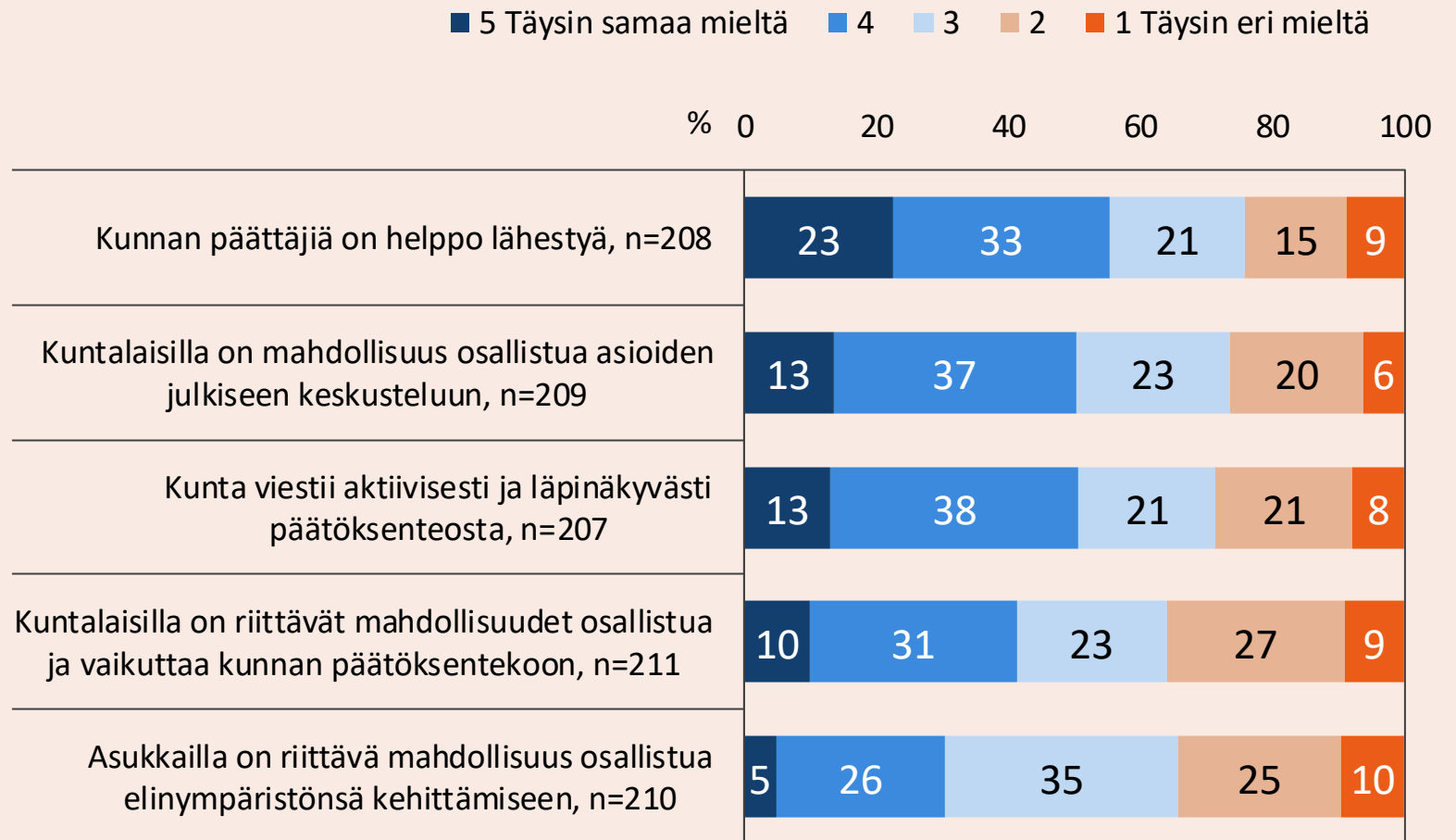
Kaikki vastaajat

- **Yli puolet** näkee kaupungin päättäjät helposti lähestyttävinä.
- **Puolet vastaajista** näkee mahdollisuudet osallistua asioiden julkiseen keskusteluun hyvänä.
- **Vain noin kolmanneksen mielestä** asukkailla on riittävä mahdollisuus osallistua elinympäristönsä kehittämiseen.

Mitä mieltä olet seuraavista demokratiaan ja osallisuuteen liittyvistä väittämistä?

Kaikki vastaajat

Miten kuvailisit Tohmajärveä kolmella sanalla?

FCG.